

gedrag. Hij moet zich daarover verantwoorden. Dit is reeds bevolen aan stuurman De Wilt voor het niet tekenen van de onkostenrekening van de Vreedebest. Volgens berichten uit Timor waren de schepelingen dikwijls onwillig de tollén behoorlijk te betalen. [fol. 1557] Om hierin te voorzien, is bevolen hen over de toegestane hoeveelheden de halve tol te laten betalen. Dit is ook elders gebruikelijk. Onwillige schepelingen moeten tot betaling gedwongen worden. Verleden jaar vroeg het bestuur toestemming om de overbodige sloep Vreedebest ter vermindering van de uitgaven naar Batavia te mogen zenden, en dat het particulieren mocht aanmoedigen tot patrouillering tegen roverij. Beide is goedgekeurd, maar om misbruik tegen te gaan moet van deze particulieren wel een behoorlijke borg geëist worden. Zij wezen dit echter af en zeiden dat ze dan liever met landbouw de kost verdienden. Om de zo noodzakelijke patrouillering toch uit te voeren, had opperhoofd Johan Willem Daniel Erhard ter Herbruggen voor eigen rekening een vaartuigje laten bouwen. De tegenstrijdige opgave hiervan geeft te denken en daarom is bevolen [fol. 1558] dat men de kosten van dit particulier gebouwde vaartuigje opgeeft, en of het nuttig en noodzakelijk is om de smokkelaars het zwerven in straat Jappie en Mangerai te beletten. Het is als zeer voordelig voor de slavenhandel voorgesteld om op Sumba een kleine vestiging te stichten met een resident, een korporaal, zes gewone militairen en een handlanger. Daarvoor waren apart zeer weinig goederen besteld. Omdat herhaaldelijk werd gemerkt welk nadeel zo iets met zich meebrengt en omdat de Compagnie al genoeg nadelige vestigingen heeft, waarvan was beweerd dat ze voordelig zouden zijn, is een post op Sumba afgewezen. Al drie jaar werd aan Heren XVII geschreven dat er op Sumba voor de Compagnie niets te halen valt, en het voorafgaande jaar werd het bestuur bevolen van zo een vestiging af te zien. Daar de rondtocht nog niet heeft plaatsgehad, is er nog geen bericht over de nieuwe steen- en pannembakkerij te Ndao-mane. [fol. 1559] Deze wordt dit jaar wel gebouwd en dan volgt een verslag. Het is aan gezagvoerders van schepen die van en naar Timor varen verboden ergens anders binnen te lopen, tenzij dat onvermijdelijk is. Hiermee wordt verboden handel en smokkel voorkomen. Het bestuur is voor de derde maal aangespoord een nieuwe kerk te bouwen, waaraan nog ongeveer rsd 1000,- te besteden zou zijn. In het voorjaar van 1765 zal men een bouwkundig-timmerman en de nodige materialen zenden, opdat men zich niet bij de inlander belachelijk maakt dat een zo noodzakelijk werk halverwege stagneert. De gezamenlijke koningen en regenten zullen schriftelijk op passende wijze worden aangespoord om de kosten van de veertien inlandse leermeesters, die voor henzelf en hun onderdanen worden aangehouden, zoals vroeger voor de helft te dragen. [fol. 1560] Aan het opperhoofd Johan Willem Daniel Erhard ter Herbruggen is opgelegd om de vier kaffers, die hij illegaal heeft aangehouden, te betalen. Het is bij herhaling bevolen zich strikt te houden aan de laatste bepaling in de brief van 5 december 1763. Hoewel het bestuur en de regenten verklaarden dat de slavenhandel op Timor geen succes was, is er op 13 augustus 1764 het nodige over het inkopen van 100 slaven voor de perkeniers op Banda besloten. De tijd zal leren hoe het uitpakt, maar er is nadrukkelijk bevolen daartoe al het mogelijke te doen. Op 21 april 1764 berokkende een hevige orkaan van één etmaal op de eilanden Roti, Savo en Solva grote schade aan de katjang op het veld. Hierdoor kon de bestelling niet uitgevoerd worden. Er is bevolen in het vervolg zoveel mogelijk katjang te zenden. Aan de bevolen verwerving van 400 pikols was is ruim voldaan. Wegens de grote voorraad was, is voor 1765 de inkoop gestaakt en aan particulieren overgelaten. [fol. 1561] Dat zal, zonder nadeel voor de Compagnie, de neerslachtige gemeenschap op Timor wat kunnen opbeuren. De tollén en pachten voor 1764/65 hebben bij de veiling op 20 augustus 1764 rsd 7618,-, ofwel rsd 550,- meer dan het voorafgaande jaar opgebracht. Van de nieuwe pachtcondities waaronder dit geschiedde, zijn sommige voor zover billijk veranderd, omdat de condities vrij hard waren. De overige zijn goedgekeurd. Dit alles is vervat in de brief naar Timor van 31 december 1764. Er is tevredenheid betuigd over de verwerving dit jaar van 75 taël en 8 maas goud in de graverij in Ammacone. Vermeerdering van de opbrengst werd aanbevolen. De textielhandel is redelijk goed verlopen, maar men beweerde dat de verkoop was gehinderd door een aanzienlijke aanvoer van